

Verkenning toekomstscenario's Collectieve voorzieningen in het mbo

Voorliggende notitie is bedoeld om samen met het IM-netwerk te bespreken. Deze notitie is bedoeld om standpunten en draagvlak in de sector te onderzoeken. Zowel inhoudelijk als bestuurlijk. De opgehaalde inzichten worden door Hutspot en saMBO-ICT gebruikt om medio oktober advies uit te brengen aan een bestuurlijk overleg over het draagvlak voor een beweging naar collectieve voorzieningen in het mbo.

1. Inleiding

De steeds verdergaande samenwerking tussen onderwijsinstellingen in het mbo heeft geleid tot het inzicht dat er een groot aantal (organisatie)processen zijn die instellingen op een vergelijkbare wijze uitvoeren en dat deze in de kern niet zorgen voor onderscheidend vermogen. Met ingang van maart 2021 zijn twee voorzieningen collectief voor mbo-instellingen beschikbaar: de Voorziening Vroegtijdig Aanmelden (VVA) en Centraal Aanmelden (CAMBO). Reeds tijdens het besluitvormingsproces over VVA en CAMBO is door meerdere instellingen aangegeven dat de realisatie van Centraal Aanmelden gezien wordt als een eerste stap in een verdere ontwikkeling van collectieve ICT-oplossingen. Collectieve ICT-oplossingen die bijdragen aan het realiseren van toegankelijk, toekomstbestendig en kwalitatief hoogwaardig (middelbaar) beroepsonderwijs, toegespitst op de persoonlijke leer- en ontwikkelbehoeften van de deelnemende studenten én volwassenen (kortweg de Leven Lang Ontwikkelen (LLO)-visie van het MBO).

SaMBO-ICT vangt vanuit verschillende gremia signalen op dat de behoefte groeit om te onderzoeken welke (organisatie)processen centraal ondersteund kunnen worden in de vorm van één of meerdere collectieve voorzieningen, om zo inzicht te krijgen op de voor- en nadelen die deze opleveren voor onderwijsinstellingen en de sector. Deze notitie beschrijft de aanleiding, de beoogde doelen en enkele mogelijke toekomstscenario's die voor liggen op weg naar een collectieve voorziening voor het mbo.

Deze notitie met toekomstscenario's is gemaakt in samenspraak met een expertgroep van informatiemanagers en –architecten (zie bijlage één). Het onderzoek vindt plaats in afstemming met een bestuurlijke klankbordgroep (zie bijlage één). De notitie is bedoeld om standpunten en draagvlak in de sector te onderzoeken. Zowel inhoudelijk als bestuurlijk. De opgehaalde inzichten worden door Hutspot en saMBO-ICT gebruikt om medio oktober advies uit te brengen aan een bestuurlijk overleg over het draagvlak voor een beweging naar collectieve voorzieningen in het mbo.

2. Aanleiding en 'window of opportunity'

Er zijn grofweg vier aanleidingen, die tezamen een 'window of opportunity' vormen voor verdere collectieve voorzieningen in het mbo:

1. Er zijn onlangs twee collectieve voorzieningen succesvol gerealiseerd (VVA en CAMBO). De sector heeft hiervoor de Coöperatie MBO Voorzieningen opgericht. 14 instellingen hebben aansluitend op VVA en CAMBO een PvE voor een voorziening Afhandelen Aanmeldingen uitgewerkt als logische volgende stap in de ontwikkeling van collectieve ICT-oplossingen;
2. In het programma Doorpakken op Digitalisering is doorgedacht over de impact van LLO-onderwijs op de processen van de scholen. Eénmalige registratie als student en eenduidige vastlegging van behaalde resultaten is essentieel. Een collectieve voorziening voor het ontsluiten van het aanbod, eenvoudig aanmelden/inschrijven en verwerken van de basis studentgegevens draagt daaraan bij;
3. Bij het vaststellen van de MORA, de MBO-referentiearchitectuur incl. onderliggend informatiemodel, is in werksessies met inhoudelijke experts én met bestuurders vastgesteld dat er een groot aantal (organisatie)processen (in het administratieve domein) is die

instellingen op een vergelijkbare wijze uitvoeren en dat deze in de kern niet zorgen voor onderscheidend vermogen. Samenwerking of het inrichten van collectieve voorzieningen is dus goed mogelijk en zorgt voor een versnelling in de ontwikkelingen ten behoeve van LLO.

4. Onderwijsinstellingen ervaren in toenemende mate knellende afhankelijkheid van KRS-systeemleveranciers, de markt is complex, kent relatief veel spelers, wat druk zet op het actueel kunnen houden van informatiesystemen en het stimuleren van innovatie. Door als sector samen te werken aan de realisatie van een collectieve voorziening, kan het initiatief en de regie naar de sector worden teruggehaald.

Aanleiding - invalshoek "aansluitend op VVA en CA"

In de periode januari - mei 2019 hebben veertien MBO-instellingen, onder leiding van Hutspot (in opdracht van saMBO-ICT), samengewerkt aan de uitwerking van een 'centrale' voorziening Afhandelen Aanmeldingen (AA) en aan een oplossing om de aspirant student op uniforme wijze inzicht te geven in het verloop van de afhandeling van zijn aanmelding in de studentomgeving van CAMBO. Omdat dit voor die veertien instellingen de eerstvolgende logische stap vormde.

Deze uitwerking is afgerond met een concept PvE Afhandelen Aanmeldingen (AA) en een voorstel voor het presentatie-overzicht aanmeldingen (PA). In juli 2019 is op basis van het raadplegen van inhoudsexperts en een bestuurlijke verkenning geconcludeerd dat:

- er geen verklaarde tegenstanders zijn van AA, met voorzichtige positieve reacties. Op basis daarvan is er sprake van eerste vormen van draagvlak;
- de geraadpleegde instellingen/bestuurders op dat moment nog niet in het stadium waren om een beslissing te nemen over de realisatie van de voorziening AA/PA;
- er op dat moment (nog) geen landingsplek was voor het initiatief binnen de Coöperatie MBO Voorzieningen;
- het toekomstperspectief rondom collectieve voorzieningen positief is ontvangen.

De tijd was op dat moment nog niet rijp voor een volgende stap. De Coöperatie MBO Voorzieningen heeft zich volledig gericht op de realisatie van VVA en CAMBO. SaMBO-ICT heeft zich gericht op het programma Doorpakken op Digitalisering.

Aanleiding - invalshoek "Doorpakken op digitalisering, LLO en Eigen Dossier"

In het programma Doorpakken op Digitalisering is doorgedacht over een aantal randvoorwaarden voor het kunnen realiseren van de LLO-visie van het MBO: toegankelijk, toekomstbestendig en kwalitatief hoogwaardig (middelbaar) beroepsonderwijs, toegespitst op de persoonlijke leer- en ontwikkelbehoeften van de deelnemende studenten én volwassenen.

De visie over LLO vanuit het programma, om aan te sluiten bij de behoeften van de student én het bedrijfsleven, is dat de persoonlijke onderwijsvraag wordt beantwoord door modulair onderwijs dat inhoudelijk en logistiek flexibel wordt aangeboden.

Dit betekent:

- LLO-onderwijs wordt modulair aangeboden, waarbij de modules op elkaar aansluiten en mogelijk onderdeel zijn van bestaande opleidingen;
- Eenmalig aanmelden en inschrijven voor alle doelgroepen als student
- Studenten behalen modules bij verschillende scholen gedurende hun loopbaan. Een eigen dossier voor vastlegging van de resultaten is essentieel.
- Eenduidige opvatting over de uitspraak: standaardiseren om te kunnen flexibiliseren. Daarmee doelen we op het vraagstuk welke keuzes we moeten maken over standaarden om het onderwijs voor de student modulair en flexibel te kunnen aanbieden.

Een gemeenschappelijke basisvoorziening biedt hiervoor veel kansen, Vanuit de programmalijn LLO en Eigen Dossier wordt verder gesproken over het belang van opvolging van Centraal Aanmelden in de vorm van “Centraal Inschrijven” of een “Centraal KRS” ten behoeve van LLO. Een collectieve voorziening voor het ontsluiten van het aanbod, eenvoudig en eenmalig aanmelden / inschrijven en verwerken van de basis studentgegevens vormen de basis voor deze ontwikkelingen.

Aanleiding - invalshoek "MORA; overeenkomende (organisatie)processen en generieke informatieobjecten"

In januari 2021 is de MORA vastgesteld. MORA is de nieuwe [referentie architectuur voor de MBO-sector](#) die inzichtelijk maakt hoe een MBO-school werkt. De Triple A-referentiearchitectuur is in 2007 en de jaren erna ontwikkeld en wordt al vele jaren gebruikt door mbo-scholen om te komen tot functionele eisen aan ICT-systemen in aanbestedingstrajecten. Het biedt een uniforme structuur en terminologie die binnen veel scholen intern wordt gebruikt voor de inrichting van ICT-systemen en onderwijs-ondersteunende processen. De MBO Raad (Kennispunt MBO Onderwijs & Examinering) heeft in navolging op de Procesarchitectuur Examinering, een procesmodel ontwikkeld ten behoeve van onderwijsteams. Deze Teamplaat Onderwijskwaliteit (TPO) richt zich met name op de inrichting en uitvoering van onderwijsprocessen. In de MORA zijn beiden modellen samengebracht en geüniformeerd. Het doel van deze modellen is om binnen scholen en tussen scholen (inclusief externen, zoals inspectie, systeembouwers, leveranciers e.d.) de aansluiting en samenwerking te bevorderen door eenduidig taalgebruik en definities.

In het verlengde daarvan zien we dat de ontwikkelingen in het beroepsonderwijs, de ervaringen met leveranciers en de toenemende behoefte aan collectieve oplossingen de totstandkoming van een eenduidige referentiearchitectuur nodig maakt. Een goede referentiearchitectuur helpt om binnen instellingen de processen en systemen beter op elkaar af te stemmen, en bevordert de afstemming binnen de instellingen tussen de verantwoordelijken voor het onderwijs, de bedrijfsvoering, privacy/security en ict. Het is een krachtig instrument in de communicatie binnen de sector en in de richting van leveranciers.

Een waardevolle toevoeging op de huidige architecturen is het informatiemodel. Dit is een belangrijk model voor het bewaken van de integriteit van gegevens bij het maken van koppelingen en analyses, en de vertrouwelijkheid van gegevens in het kader van informatiebeveiliging en de AVG.

Bij het vaststellen van de MORA is in werksessies met inhoudelijk experts en met bestuurders vastgesteld dat er een groot aantal (organisatie)processen (in het administratieve domein) is die instellingen op een vergelijkbare wijze uitvoeren en dat deze in de kern niet zorgen voor onderscheidend vermogen. In de bestuurlijke werksessie is de uitspraak gedaan dat het tijd wordt “om te stoppen met denken dat we allemaal anders zijn en moeten starten met écht samenwerken op de gebieden waarop we ons niet onderscheiden”.

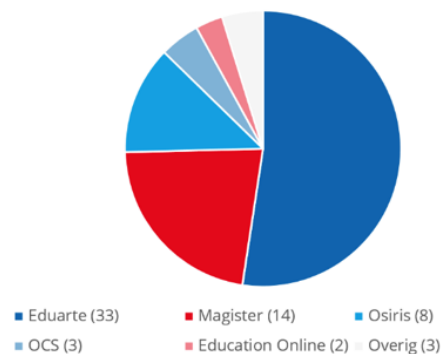
Aanleiding - invalshoek "huidige marktsituatie stagneert innovatie en instellingen ervaren toenemende afhankelijkheid van KRS-leveranciers"

De KRS-markt is al langere tijd “onrustig”. Marktleider Iddink/Eduarte staat onder druk door toetreding van CACI/Osiris. Daarbij zijn er signalen over de performance en vraagtekens bij de toekomstplannen van Iddink/Eduarte. Osiris is nog niet daadwerkelijk in gebruik in het mbo. CACI is voorlopig (2021/2022) druk met de implementatie bij de eerste 9 scholen.

Het figuur hiernaast toont de marktaandelen van de voor het mbo geschikte KRS-applicaties.

Gezien de omvang van de markt zijn er veel (5) marktpartijen actief. De markt is relatief klein. Vanuit het idee van +/- €20,- per student voor bijvoorbeeld de complete Eduarte-suite is het marktpotentieel €10 mio (bij 500.000 studenten). Met 5 marktpartijen zet dat druk op het actueel kunnen houden van de informatiesystemen en het stimuleren van innovatie.

Met het perspectief van dalende studentaantallen in de komende jaren (naar verwachting zal dat dalen tot 430.000 in 2032) zal deze druk alleen maar toenemen. Door als sector samen te werken aan de realisatie van een collectieve voorziening op het KRS-vlak kan dit "markt-probleem" worden aangepakt.

Onderwijsinstellingen ervaren in toenemende mate knellende afhankelijkheid van o.a. hun KRS-systeemleveranciers. Dit uit zich in toenemende complexiteit bij doorontwikkeling (wettelijke wijzigingen en verbetering/vernieuwing) en hoge kosten voor het realiseren van systeemkoppelingen. Door als sector samen te werken kan het initiatief en de regie naar de sector worden teruggehaald. Een collectieve voorziening ter ondersteuning van de (organisatie)processen (in het administratieve domein) die alle instellingen op een vergelijkbare wijze uitvoeren vormt daarbij de basis. In combinatie met het realiseren van sectorstandaarden voor gegevensuitwisseling kan een fundament worden gelegd voor flexibele en wendbare informatievoorziening.

3. Beoogde doelen van het MBO

Bovenstaande ontwikkelingen en de behoefte én mogelijkheid om de toenemende collectiviteiten in de sector te organiseren, maakt dat er een 'window of opportunity' ontstaat voor collectieve voorzieningen in het MBO. Collectieve voorziening die bijdragen aan het:

- Toegankelijker maken van het onderwijsaanbod van MBO-onderwijsinstellingen (MBO en VAVO-opleidingen, keuzedelen, onderwijsmodulen, LLO-aanbod) (onderwijsinstelling)
- Eenvoudiger inschrijven in het MBO voor alle doelgroepen (initiële en post-initiële student)
- Eenvoudiger regie kunnen voeren over eigen gegevens (student)
- Eenvoudiger regie kunnen voeren op eigen leerroute (student)
- Eenvoudiger studentmobiliteit kunnen faciliteren (onderwijsinstelling)
- Meer regie bij de onderwijsinstelling(en) op de ontwikkeling van informatiesystemen en de gegevensuitwisseling
- Verminderen van administratieve lasten studentadministratie(s) (onderwijsinstelling)

4. Verkenning naar draagvlak voor collectieve voorzieningen in het MBO

Nu VVA en Centraal Aanmelden in gebruik zijn genomen én in het programma Doorpakken op Digitalisering blijkt dat instellingen het in hoofdlijnen eens zijn over de overeenkomende organisatieprocessen (o.b.v. de MORA-referentiearchitectuur) lijkt de tijd rijp om concreet te gaan verkennen of en in welke mate onderwijsinstellingen behoefte hebben aan collectieve voorzieningen die bijdragen aan het realiseren van bovenstaande beoogde doelen. Wat de scope en vorm van dergelijke collectieve voorzieningen zou moeten zijn en welke mate van draagvlak er is voor verschillende toekomstscenario's.

Schets van mogelijke toekomstscenario's; het proces van aanmelden tot...

In voorliggende notitie is een schets gemaakt van mogelijke toekomstscenario's, die voor liggen op weg naar een collectieve voorziening voor het mbo. De scenario's zijn niet persé volgorde, maar

kunnen naast elkaar worden gezien en afgewogen. Per scenario is een beschrijving gemaakt van wat de voorziening in het scenario wel en niet is qua scope en afbakening. Bedoeld om er grip op te krijgen en de verschillen te kunnen duiden. Per scenario is, in de vorm van een eerste kwalitatieve businesscase, beschreven wat de voor-, nadelen, opbrengsten en kosten zijn.

Uitgangspunten van toepassing op alle scenario's

- De collectieve voorziening moeten alle vormen van onderwijs dat een mbo-instelling aanbiedt (op termijn) ondersteunen.
 - Aanbod voor de initiële student (bekostigd onderwijs)
 - MBO-opleidingen
 - VAVO-opleidingen
 - én de post-initiële student (niet-bekostigd onderwijs)
 - Bedrijfsopleidingen
 - Contractopleidingen
 - LLO-opleidingen, -onderwijsmodules
 - In de realisatie kan een fasering worden aangebracht. Het fundament van de voorziening moet echter geschikt zijn voor de ondersteuning van alle vormen van onderwijsaanbod dat een mbo instelling aanbiedt en meerdere type doelgroepen kunnen ondersteunen.
- De realisatie van een collectieve voorziening vraagt om verregaande standaardisatie om te komen tot een generieke oplossing. De voorziening is generiek voor alle instellingen en wordt dus niet instellingspecifiek

4.0 Scenario 0: geen verdere collectieve voorzieningen

Scenario nul staat symbool voor de huidige situatie. VVA en CA zijn collectieve voorzieningen. Nadat de student zijn aanmelding via CAMBO heeft ingediend vindt verdere afhandeling plaats in het SIS (of een andere applicatie) van de onderwijsinstelling. VVA zorgt voor de wettelijk verplichte uitwisseling van informatie over de status van aanmeldingen naar de latende VO-school en de gemeente. De onderwijsinstelling schrijft de toelaatbare student in en wisselt via de eigen ROD-koppeling, de inschrijving uit met DUO ten behoeve van bekostiging.

Dit is de huidige situatie, er is geen beweging naar verdere collectieve voorzieningen.

CAMBO is bedacht en ontwikkeld voor het bekostigd onderwijs (en ondersteunt momenteel enkel aanmeldingen voor een MBO en VAVO opleiding, vanuit de directe koppeling met RIO). Indien onderwijsinstellingen CAMBO willen inzetten voor aanmelding bij niet binnen RIO beschikbaar onderwijsaanbod (bijvoorbeeld bedrijfsopleidingen, contractopleidingen, LLO-aanbod, etc), dan vraagt dit (wellicht) herijking van CAMBO.

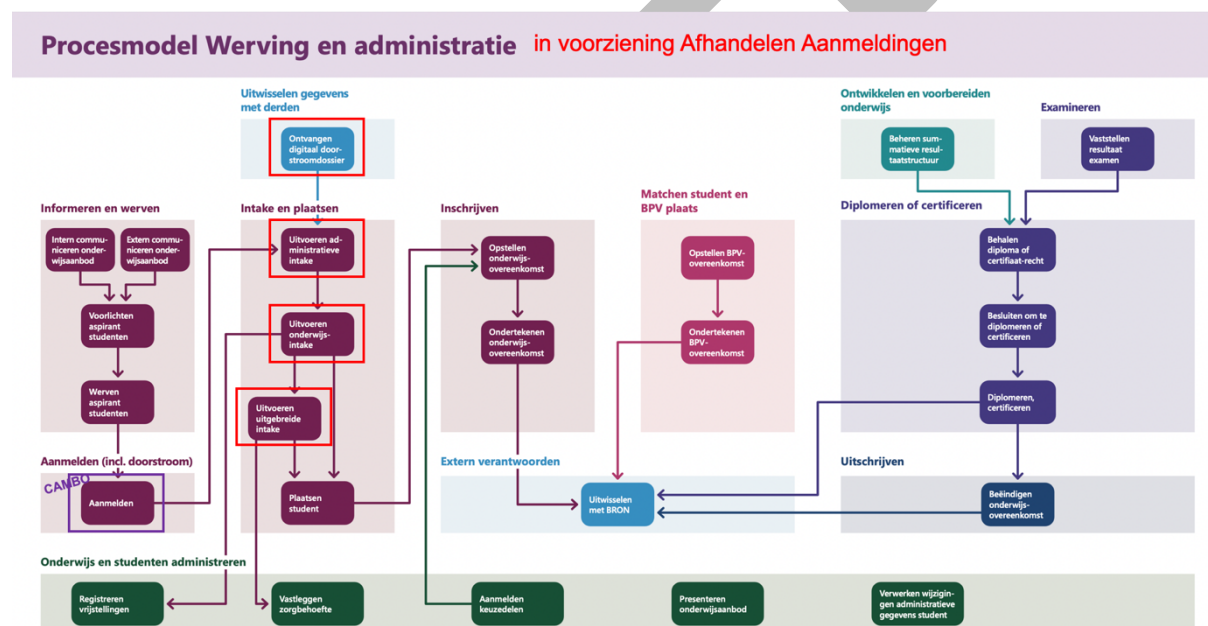
4.1 Scenario 1: voorziening Afhandelen Aanmeldingen (AA)

In scenario één vindt de afhandeling van de aanmelding plaats via collectieve voorziening die aansluit op VVA en CAMBO. De aanmelding van een aspirant-student is het startpunt voor het proces afhandelen aanmelding (de intake). De school bepaalt (per opleiding) hoe de afhandeling eruit ziet en welke activiteiten daarin plaatsvinden. Deze activiteiten kunnen bijvoorbeeld zijn: het opvragen van aanvullende informatie, het opvragen/invullen van het doorstroomdossier (DDD), het plannen van een intake-test of introductiedag, het meegeven van een thuisopdracht en het plannen van het intakegesprek. De voorziening AA ondersteunt de instelling bij het organiseren, plannen en uitvoeren van deze activiteiten. De student heeft in zijn persoonlijke studentomgeving (in CAMBO) overzicht van zijn aanmelding(en) en acties die van hem gevraagd worden bij het afhandelen van zijn aanmelding(en) voor toelating tot zijn gekozen opleiding.

De instelling kan in de voorziening AA een 'standaard workflow' klaarzetten bestaande uit één of meerdere activiteiten (bouwblokken) per opleiding of voor de instelling als geheel. Na ontvangst en eerste beoordeling van de aanmelding start zo een relatief geautomatiseerd proces van afhandeling. Een workflow bestaat uit 'geparametriseerde bouwstenen', deze kunnen door de instelling zelf worden ingesteld. De aspirant-student wordt in zijn studentomgeving in CAMBO geïnformeerd over de voortgang van de afhandeling van zijn aanmelding. De aspirant-student ervaart daarmee een naadloze integratie tussen CAMBO en AA. De school monitort de afhandeling in de voorziening AA en legt daarin alle informatie en communicatie vast tot het moment van inschrijven. (bovenstaande tekst is afkomstig uit de Factsheet Afhandelen Aanmeldingen bij het PvE AA).

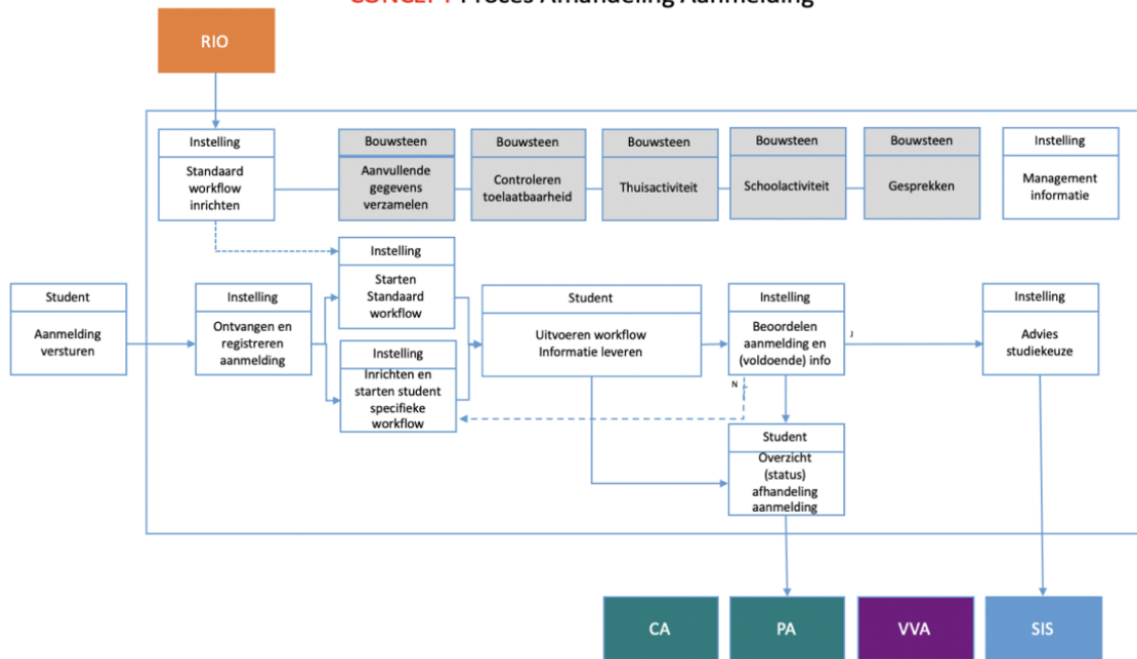
Indien de aspirant-student toelaatbaar is, schrijft de onderwijsinstelling de student in en wisselt zij via de eigen ROD-koppeling de inschrijving uit met DUO ten behoeve van bekostiging. Studentadministratie vindt plaats in een instellingseigen systeem.

Onderstaand figuur laat, afgezet tegen [het procesmodel van de MORA](#), zien welke processen (rood omkaderd) de voorziening Afhandelen Aanmeldingen ondersteunt. Niet omkaderde processen dienen door instellingseigen systemen te worden ondersteund.

Onderstaand figuur laat op hoofdlijn de werking van de voorziening Afhandelen Aanmeldingen zien. Dit figuur is afkomstig uit het door veertien instellingen uitgewerkte Programma van Eisen AA:

CONCEPT Proces Afhandeling Aanmelding

Eerste kwalitatieve business case scenario 1

Voordelen:

- Aspirant-student heeft in één omgeving overzicht van zijn aanmelding(en) en de acties die hij moet doen tijdens de afhandeling van zijn aanmelding en ziet op één plek of hij ja/nee toegelaten is tot de opleiding.
- Flexibel en eenduidig proces van afhandelen aanmeldingen per aangeboden opleiding (nu voor MBO- en VAVO-aanbod, indien door sector gewenst ook voor het andere aanbod), digitaal ondersteund met één collectieve voorziening met verfijnde management informatie

Nadelen:

- De bouwstenen van de collectieve voorziening bepalen de flexibiliteit in het proces van de afhandeling van aanmeldingen
- Voorziening beperkt zich tot het proces afhandelen aanmeldingen. Levert geen bijdrage aan regie op eigen gegevens tijdens de opleiding en levert geen bijdrage aan studentmobiliteit.
-

Kosten:

- Ontwikkeling van de voorziening (bijdrage per instelling)
- Aanpassing van instellingseigen systemen op gegevensuitwisseling met collectieve voorziening
- Training van instellingsbeheerders
- Implementatie en inrichting van workflow's per opleiding

Opbrengsten:

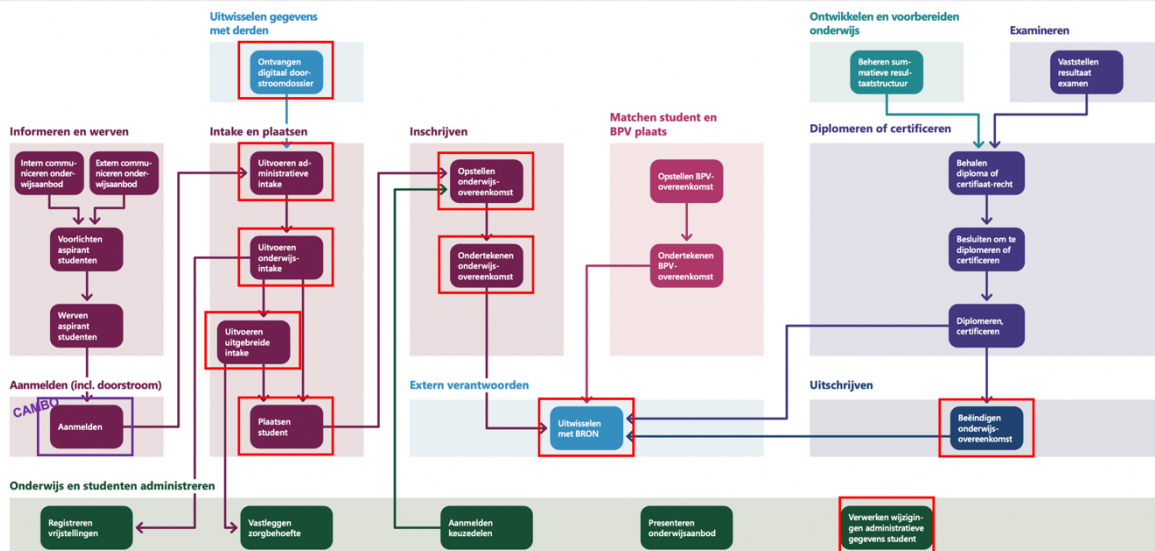
- Goede informatievoorziening aan de student over status van en te ondernemen acties bij het afhandelen van zijn aanmelding(en)
- Eenduidig ingericht proces afhandelen aanmeldingen per aangeboden opleiding (of onderwijsmodule, etc)
- Centrale en eenduidige informatievastlegging tijdens het proces van afhandelen aanmeldingen
- Verfijnde management informatie over de afhandeling van aanmeldingen

4.2 Scenario 2: voorziening Centraal Inschrijven en Uitschrijven

In scenario twee vindt de afhandeling van de aanmelding plaats via een collectieve voorziening die aansluit op VVA en CAMBO. Naast het afhandelen van de aanmelding (zie scenario 1) vindt ook de inschrijving bij de onderwijsinstelling én de uitwisseling met DUO plaats via een collectieve voorziening. De voorziening voorziet in de totstandkoming van een overeenkomst tussen student en onderwijsinstelling en draagt zorg voor de vastlegging hiervan bij DUO ten behoeve van de bekostiging. Via de voorziening voert de student regie op zijn leerroute door de aanmelding en inschrijving voor elk type onderwijs op een eenvoudige en efficiënte manier te regelen wat bijdraagt aan de toegankelijkheid van het MBO en een Leven Lang Ontwikkelen. De voorziening fungeert als self service portaal voor de student bij het actueel houden van zijn persoonsgegevens (NAWE). De gegevens van de student zijn actueel beschikbaar voor iedere onderwijsinstelling waar de student onderwijs volgt. Nadat de student zijn diploma heeft behaald, of indien de student te kennen geeft geen onderwijs meer te willen afnemen, wordt de overeenkomst in de voorziening beëindigd. Benodigde gegevens worden door de voorziening uitgewisseld met ROD. Hiermee eindigt ook de bekostigingsrelatie. De student is uitgeschreven.

Onderstaand figuur laat, afgezet tegen [het procesmodel van de MORA](#), zien welke processen (rood omkaderd) de voorziening Centraal Inschrijven en Uitschrijven ondersteunt. Niet omkaderde processen dienen door instellingseigen systemen te worden ondersteund.

Procesmodel Werving en administratie in voorziening Centraal Inschrijven en Uitschrijven

Eerste kwalitatieve business case scenario 2

Voordelen:

- Student voert de regie op zijn leerroute door de aanmelding(en) en inschrijving(en) voor elk type onderwijs op een eenvoudige en efficiënte manier te regelen via één voorziening. Wat bijdraagt aan de toegankelijkheid van het MBO en een Leven Lang Ontwikkelen.
- Student heeft regie over zijn eigen gegevens.
- Studentgegevens zijn actueel beschikbaar voor iedere onderwijsinstelling waar de student onderwijs volgt.
- Flexibel en eenduidig proces van afhandelen aanmeldingen en inschrijving per aangeboden opleiding (keuzedeel, onderwijsmodule), digitaal ondersteund met één collectieve voorziening met verfijnde management informatie

Nadelen:

- De bouwstenen van de collectieve voorziening bepalen de flexibiliteit in het proces van de afhandeling van aanmeldingen
- Het innovatie tempo van de instellingen op dit specifieke onderdeel (wet van de remmende voorsprong).
- In dit scenario is de BPV-overeenkomst buiten scope. Hierdoor dient iedere onderwijsinstelling alsnog zelf een ROD-koppeling te hebben.

Kosten:

- Ontwikkeling van de voorziening (bijdrage per instelling)
- Aanpassing van instellingseigen systemen op gegevensuitwisseling met collectieve voorziening

- Training van instellingsbeheerders
- Implementatie en inrichting van workflow's per opleiding

Opbrengsten:

- Eenvoudig aanmelden en inschrijven voor elk type onderwijs (opleiding, keuzedeel, onderwijsmodule) in het MBO (incl VAVO)
- Goede informatievoorziening aan de student over status van en te ondernemen acties bij het afhandelen van zijn aanmelding(en) en inschrijving(en)
- Eenduidig ingericht proces afhandelen aanmeldingen en inschrijven per aangeboden opleiding (keuzedeel, onderwijsmodule, etc)
- Centrale en eenduidige informatievastlegging tijdens het proces van afhandelen aanmeldingen en inschrijving
- Goede management informatie over de afhandeling van aanmeldingen
- Minder administratieve last voor onderwijsinstelling

4.3 Scenario 3: voorziening Centraal KRS (Kern Registratie Studenten)

Scenario drie neemt als uitgangspunt 'collectief organiseren wat logischerwijs collectief kan' en 'per instelling organiseren wat volgens (wettelijke) processen instellingspecifiek moet gebeuren'. Daar waar de processen grote overeenkomsten vertonen, de administratieve ondersteuning vergelijkbaar is, de gegevenssets in grote mate gestandaardiseerd zijn en instellingen zich dus niet onderscheiden, hebben collectieve voorzieningen de voorkeur.

In scenario drie vindt de afhandeling van de aanmelding plaats via een collectieve voorziening die aansluit op VVA en CAMBO. Naast het afhandelen van de aanmelding (zie scenario 1) vindt ook de inschrijving bij de onderwijsinstelling én de uitwisseling met DUO plaats via een collectieve voorziening. De voorziening voorziet in de totstandkoming van een overeenkomst tussen student en onderwijsinstelling en draagt zorg voor de vastlegging hiervan bij DUO ten behoeve van de bekostiging. Via de voorziening voert de student regie op zijn leerroute door de aanmelding en inschrijving voor elk type onderwijs op een eenvoudige en efficiënte manier te regelen wat bijdraagt aan de toegankelijkheid van het MBO en een Leven Lang Ontwikkelen. De voorziening fungeert als self service portaal voor de student bij het actueel houden van zijn persoonsgegevens (NAWE). De gegevens van de student zijn actueel beschikbaar voor iedere onderwijsinstelling waar de student onderwijs volgt. De voorziening voorziet in het kunnen opstellen en digitaal ondertekenen van de praktijkovereenkomst (BPV). Inclusief de benodigde uitwisseling met ROD.

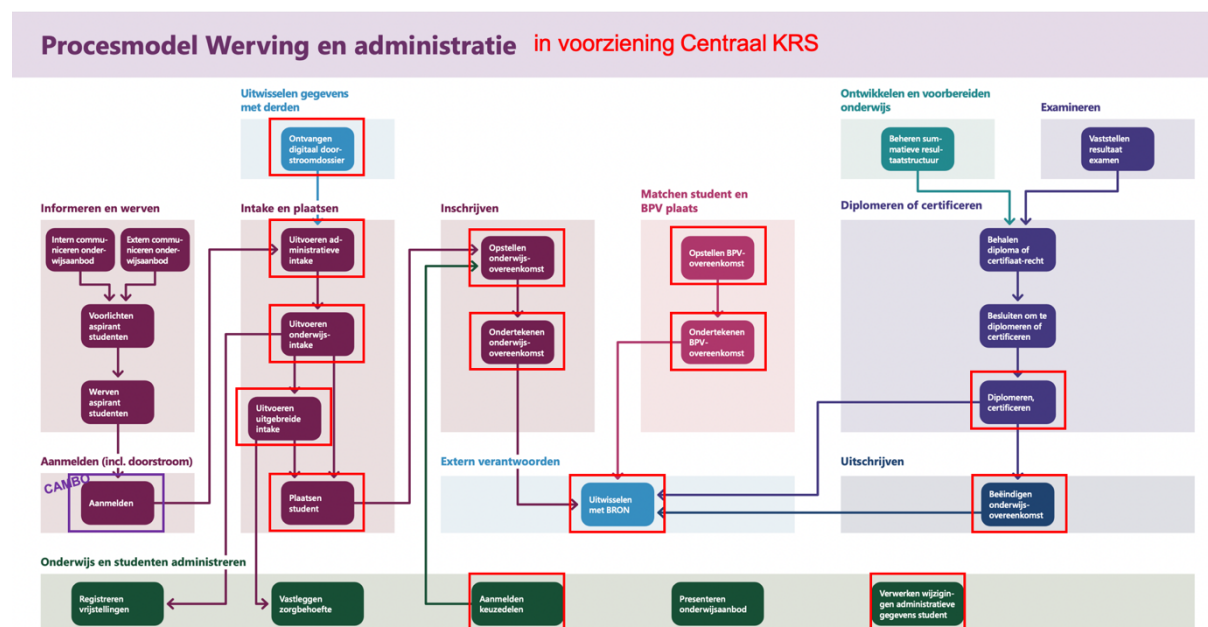
De onderwijsinstelling is zelf verantwoordelijk voor de systeemondersteuning van het primaire proces, onderwijslogistiek en studentbegeleiding. Nadat de student heeft aangetoond aan de diploma- of certificaatvereisten te hebben voldaan kan de onderwijsinstelling in de collectieve voorziening een diploma en/of certificaat generen en uitreiken aan de student. De voorziening voorziet in beëindiging van de overeenkomst. Benodigde gegevens worden door de voorziening uitgewisseld met ROD. Hiermee eindigt ook de bekostigingsrelatie. De student is uitgeschreven.

Om grip te krijgen op de scope van de basis kernregistratie is het mbo onderwijs als vertrekpunt genomen. Uitgangspunt bij het Centraal KRS is: "Centraal registreren van formele gegevens". De Centrale KRS betreft de elementaire gegevens die nodig zijn voor bekostiging en verantwoording:

- persoonsgegevens
- vooropleiding gegevens
- aanmeldingsgegevens
- inschrijvingsgegevens

- praktijkovereenkomst(en)
- diplomagegevens (resultaten)

Onderstaand figuur laat, afgezet tegen [het procesmodel van de MORA](#), zien welke processen (rood omkaderd) de voorziening Centraal KRS ondersteunt. Niet omkaderde processen dienen door instellingseigen systemen te worden ondersteund. De ondersteuning van het primaire proces, onderwijslogistiek en studentbegeleiding regelt de onderwijsinstelling zelf.

Voorwaarde is dat het Centraal KRS “open” is, dat wil zeggen dat onderwijsinstellingen via gedefinieerde koppelvlakken gegevens kunnen uitwisselen tussen eigen systemen en het Centraal KRS.

Eerste kwalitatieve business case scenario 3

Voordelen:

- Student voert de regie op zijn leerroute door de aanmelding(en) en inschrijving(en) voor elk type onderwijs op een eenvoudige en efficiënte manier te regelen via één voorziening. Wat bijdraagt aan de toegankelijkheid van het MBO en een Leven Lang Ontwikkelen.
- Student heeft regie over zijn eigen gegevens.
- Studentgegevens zijn actueel beschikbaar voor iedere onderwijsinstelling waar de student onderwijs volgt.
- Flexibel en eenduidig proces van afhandelen aanmeldingen en inschrijving per aangeboden opleiding (keuzedeel, onderwijsmodule), digitaal ondersteund met één collectieve voorziening met verfijnde management informatie
- Één ROD-koppeling voor het MBO

Nadelen:

- De bouwstenen en inrichting van de collectieve voorziening (zo veel mogelijk gestandaardiseerd) gaan bepalend zijn voor de mate van flexibiliteit in de processen. Het aantal “vrijheidsgraden” voor de instelling neemt af.
- Het innovatie tempo van de instellingen op dit specifieke onderdeel (wet van de remmende voorsprong).

Kosten:

- Ontwikkeling van de voorziening (bijdrage per instelling)
- Aanpassing van instellingseigen systemen op gegevensuitwisseling met collectieve voorziening
- Training van instellingsbeheerders
- Implementatie en inrichting van workflow's per opleiding

Opbrengsten:

- Eenvoudig aanmelden en inschrijven voor elk type onderwijs (opleiding, keuzedeel, onderwijsmodule) in het MBO
- Goede informatievoorziening aan de student over status van en te ondernemen acties bij het afhandelen van zijn aanmelding(en) en inschrijving(en)
- Eenduidig ingericht proces afhandelen aanmeldingen en inschrijven per aangeboden opleiding (keuzedeel, onderwijsmodule, etc.)
- Centrale en eenduidige informatievastlegging tijdens het proces van afhandelen aanmeldingen en inschrijving
- Verrijnde management informatie over de afhandeling van aanmeldingen
- Minder administratieve last voor onderwijsinstelling
- Minder onderhoud aan ROD-koppeling en KRD/SIS-applicaties

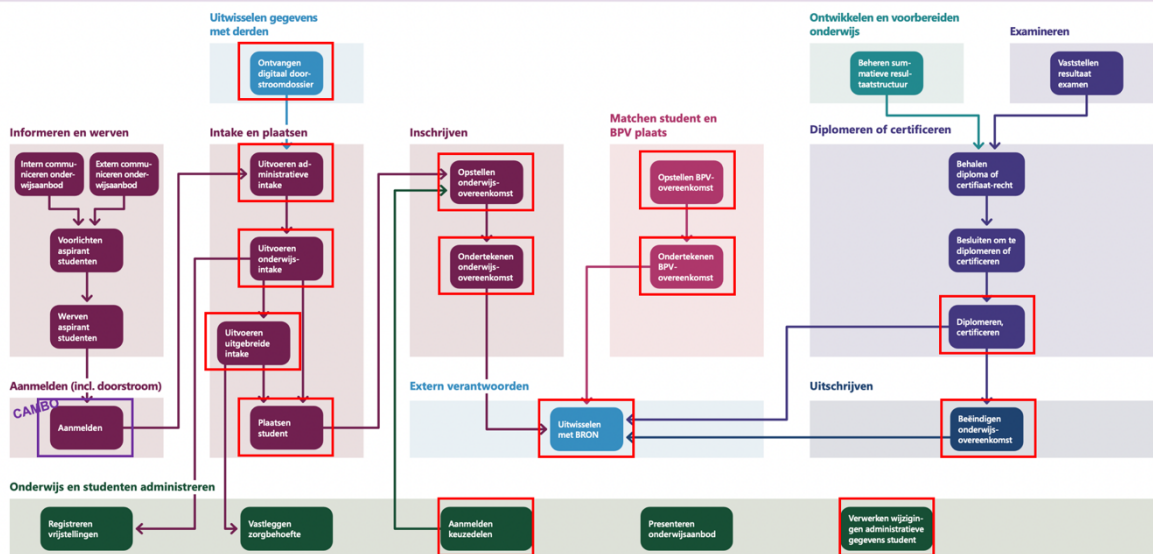
4.4 Scenario 4: voorziening Centraal KRS + Eigen student-dossier

Scenario vier bestaat uit een collectieve voorziening Centraal KRS met daaraan gekoppeld een voorziening Eigen student-dossier. Scenario drie beschrijft de scope van het Centraal KRS. De voorziening Eigen student-dossier biedt de student, naast regie op zijn administratieve gegevens en leerroute, de mogelijkheid om een persoonlijk portfolio op te bouwen met studieresultaten, leeropbrengsten en een overzichtelijk CV met behaalde diploma's, certificaten, onderwijs en werkervaringen. De student gebruikt het Eigen Dossier tijdens zijn opleiding bijvoorbeeld bij het vinden van een BPV-plaats en bij aanantonen van opgedane kennis en ervaring voor het kunnen doen van een keuzedeel of onderwijsmodule bij een andere onderwijsinstelling. Na de opleiding gebruikt de student zijn Eigen Dossier bij het solliciteren naar een baan. Eenmaal aan het werk is de student alumnus en vormt het Eigen Dossier een verbinding met zijn oude onderwijsinstelling voor bij- en na- en eventueel omscholing. De voorziening Eigen student-dossier is verbonden met het Centraal KRS en met EDUmij.

EDUmij positioneert zich op dit moment als volgt: het is een mechanisme of voorziening die het mogelijk maakt voor een lerende en zich ontwikkelende persoon om levenslang regie te voeren over eigen leer- en ontwikkelgegevens. Zoals bijvoorbeeld het verzamelen van zowel studiegegevens, als behaalde certificaten en werkervaring in een overzichtelijk CV. Daarbij wordt EDUmij een implementatie van persoonlijk data management. Op dit moment onderzoekt EDUmij nog in welke richting het zich moet gaan ontwikkelen: afsprakenstelsel, operator of faciliterend programma. In het programma DoD heeft het MBO uitgesproken zich aan te willen sluiten bij EDUmij.

Onderstaand figuur laat, afgezet tegen [het procesmodel van de MORA](#), zien welke processen (rood omkaderd) de voorziening Centraal KRS + Eigen Dossier ondersteunt. Niet omkaderde processen dienen door instellingseigen systemen te worden ondersteund. De ondersteuning van het primaire proces, onderwijslogistiek en studentbegeleiding regelt de onderwijsinstelling zelf.

Procesmodel Werving en administratie in voorziening Centraal KRS + Eigen dossier

Voorwaarde is dat het Centraal KRS + Eigen Dossier “open” is, dat wil zeggen dat onderwijsinstellingen via gedefinieerde koppelvlakken gegevens kunnen uitwisselen tussen eigen systemen en het Centraal KRS + Eigen Dossier.

Eerste kwalitatieve business case scenario 4

Voordelen:

- Student voert de regie op zijn leerroute door de aanmelding(en) en inschrijving(en) voor elk type onderwijs op een eenvoudige en efficiënte manier te regelen via één voorziening. Wat bijdraagt aan de toegankelijkheid van het MBO en een Leven Lang Ontwikkelen.
- Student heeft regie over zijn eigen gegevens.
- Studentgegevens zijn actueel beschikbaar voor iedere onderwijsinstelling waar de student onderwijs volgt.
- Flexibel en eenduidig proces van afhandelen aanmeldingen en inschrijving per aangeboden opleiding (keuzedeel, onderwijsmodule), digitaal ondersteund met één collectieve voorziening met verfijnde management informatie
- Één ROD-koppeling voor het MBO
- Iedere student heeft een Eigen Dossier voor het bijhouden en aantonen van competenties en vaardigheden
- Eigen Dossier vormt een blijvende verbinding tussen Alumni en onderwijsinstelling voor bij-, na- en omscholing (aanbod, aanmelden, inschrijven)

Nadelen:

- De bouwstenen van de collectieve voorziening bepalen de flexibiliteit in het proces van de afhandeling van aanmeldingen
- Het innovatie tempo van de instelling op dit specifieke onderdeel (wet van de remmende voorsprong).
- Een voorziening ‘Eigen Dossier’ ondersteund ‘een leven lang’ bij de ontwikkeling van een individu. Dit zou, in theorie, kunnen betekenen dat de MBO-sector deze voorziening ‘een

leven lang' zou moeten blijven faciliteren. In hoeverre dit wenselijk en haalbaar is en welke alternatieven er zijn zal nader moeten worden onderzocht. Wellicht ligt de oplossing in de ontwikkeling van EDUmij.

Kosten:

- Ontwikkeling van de voorziening (bijdrage per instelling)
- Aanpassing van instellingseigen systemen op gegevensuitwisseling met collectieve voorziening
- Training van instellingsbeheerders
- Implementatie en inrichting van workflow's per opleiding

Opbrengsten:

- Eenvoudig aanmelden en inschrijven voor elk type onderwijs (opleiding, keuzedeel, onderwijsmodule) in het MBO
- Goede informatievoorziening aan de student over status van en te ondernemen acties bij het afhandelen van zijn aanmelding(en) en inschrijving(en)
- Eenduidig ingericht proces afhandelen aanmeldingen en inschrijven per aangeboden opleiding (keuzedeel, onderwijsmodule, etc.)
- Centrale en eenduidige informatievastlegging tijdens het proces van afhandelen aanmeldingen en inschrijving
- Verfijnde management informatie over de afhandeling van aanmeldingen
- Minder administratieve last voor onderwijsinstelling
- Minder onderhoud aan ROD-koppeling en KRD/SIS-applicaties

5. Startvragen interview

1. Wat is uw opvatting over de "window of opportunity" (aanleiding/doelen)?
2. Wat zijn voor u belangrijke overwegingen om gebruik te maken van de "window of opportunity"?
3. Wat ziet u als de belangrijkste risico's?
4. Wat zijn voor u de grootste kansen?
5. Welk scenario heeft uw voorkeur?

Bijlage 1 – Leden expertgroep verkenning Collectieve voorzieningen

Expertgroep:

- Pieter de Goeij, ROC Aventus
- Henk Kuiper, Friesland College
- Jan Aalberts, ROC Friese Poort
- Piet Broeders, Nova College
- Peter van Deukeren, MBO Utrecht
- Martijn Henneke, Curio
- Jef van den Hurk, Koning Willem 1 College
- Bert van Daalen, Yuverta
- Joel de Bruijn, Onderwijsgroep Tilburg
- Martijn Broekhuizen, Noorderpoort